

Coneix València passejant

EDUCANT EN TERRITORI

6

Guia didàctica alumnat

Nivell educatiu
EP 5-6

+ info

www.educacio-valencia.es

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

EDUCACIÓ

Projectes Educatius

València, 2020

[+ info](#)

Edita:
Ajuntament de València
Regidoria d'Educació
Projectes Educatius

ISBN: 978-84-9089-371-5

962 084 283 - 962 082 146
sccprojectosed@valencia.es

Índex

Introducció	4
Objectius	4
Activitats	5
A.1. Activitats prèvies	6
A.2. Activitats centrals	7
A.3. Activitats posteriors	8
Torres de Serranos	8
Palau dels Català de Valeriola	13
Plaça de la Verge	15
Llotja dels Mercaders	22
Avaluació	25
Bibliografia	25

Aquest quadern l'ha treballat

Nom i cognoms:

Centre educatiu i curs:

Introducció

Amb aquest projecte coneixerem la nostra ciutat, des de la seua fundació fins a l'actualitat. Parlarem sobre l'arquitectura, la història, l'economia o la societat de la València medieval, i la moderna.

Coneix València passejant és un recorregut històric, artístic i cultural per València; la ciutat, fundada l'any 138 a. C. pels romans, és un exemple de riquesa patrimonial, perquè en ella trobem les petjades del temps que van deixar romans, visigots, musulmans i cristians.

Ampliarem el nostre vocabulari entenent el significat de conceptes tan importants com PATRIMONI. Saps què és? El Patrimoni Cultural és l'herència del passat de la nostra ciutat. A través d'ell podem conèixer com vivien els nostres avantpassats i entendre l'evolució de València. Tots els espais que visitarem amb aquesta ruta formen part del patrimoni de la ciutat.

Podràs completar el passeig amb les activitats que es proposen a continuació, perquè les realitzes en el teu centre educatiu o a casa.

Al llarg de la ruta descobrirem com, quan, per què o qui va construir els edificis que visitarem, i podràs completar el passeig amb les activitats que es proposen a continuació, perquè les realitzes en el teu centre educatiu o a casa.

Objectius

- 1 Conèixer la història de la ciutat de València a través dels llocs més significatius des de la seua fundació.
- 2 Aprendre els valors més destacats que simbolitzen les diferents èpoques històriques.
- 3 Distingir els elements simbòlics, artístics o patrimonials dels diferents períodes i que són visibles a la ciutat.
- 4 Adquirir coneixements urbanístics diferenciant les diferents etapes històriques i com han condicionat el desenvolupament de la ciutat.
- 5 Observar en el patrimoni tant material com immaterial i les seues característiques més destacades.
- 6 Visitar les Torres de Serrans i la Llotja coneixent el seu context, història i importància.
- 7 Analitzar la transformació espaciotemporal dels diferents punts de la ruta.
- 8 Desenvolupar criteris d'interpretació i valoració davant fets i dades.
- 9 Aprendre el vocabulari de l'àrea treballada.

A1 Activitats

A1

Prèvies
Activitats que realitzaràs abans de començar el programa.

A2

Centrals
Activitats que realitzaràs durant el programa amb l'/la educador/a.

A3

Posteriors
Activitats que realitzaràs després d'haver acabat els tallers amb l'educadora o l'educador.

Cronograma de la ruta

La ruta tindrà una duració de 3,30 hores.

El punt de trobada seran les Torres de Serrans i el punt final la Llotja dels Mercaders.
Hi haurà un descans de 30 minuts perquè pugues esmorzar

Horari	Activitat	Temps
9:45 h.	Presentació del personal educador i explicació de la sessió	15 min.
10:00 h.	Ruta pels carrers de València	75 min.
11:15 h.	Esmorzar	20 min.
11:35 h.	Ruta pels carrers de València	90 min.
13:10 h.	Reflexió conjunta sobre la sessió	5 min.

A1 Itinerari

Presentarem l'itinerari que realitzarem. En aquest programa, hem seleccionat aquells elements que considerem més emblemàtics i representatius de la ciutat de València.

La ruta comença sota la imponent ombra de les Torres de Serrans, i finalitza en la Llotja dels Mercaders. Al llarg de la ruta, visitarem altres espais igualment importants, com per exemple el Palau dels Català de Valeriola, la Plaça de la Verge o la Catedral de València.

1. Torres de Serrans.

2. Palau dels Català de Valeriola.

3. Plaça de la Verge:

- Basílica
- Generalitat
- Catedral

4. Llotja dels Mercaders.

Sabries identificar en el següent mapa els punts que visitarem? Assenyalar-los amb el mateix ordre que hem utilitzat nosaltres.

A2 Reflexions sobre el nostre Patrimoni

Durant la ruta visitarem alguns dels edificis més emblemàtics de la ciutat de València, reflexionant sobre la seua construcció i el context social, econòmic i cultural de la ciutat de València.

Què farem?

Farem una passejada per la ciutat, analitzant edificis com la Llotja, la Catedral o les Torres de Serrans, observant els aspectes més destacables de la seua arquitectura i descobrint en quines circumstàncies van ser construïts

Como ho farem?

Els edificis que visitarem formen part del patrimoni històric de la ciutat, i porten vigils dels nostres passos des de fa més de cinc-cents anys. Per això, és indispensable conèixer la ruta i entendre la necessitat de cuidar dels nostres edificis i els nostres carrers.

A3 Torres de Serrans

1. La nostra primera parada són les **Torres de Serrans**, un dels més bells exemples d'arquitectura militar. Sabries dir en quina època es van construir? Romana, musulmana o cristiana?
Més tard visitarem també la Llotja, un altre bell exemple d'arquitectura, en aquest cas civil. Semblen iguals o diferents? Per què?

Important! Porta calçat còmode i esmorzar.

A3 Torres de Serrans

2. La nostra primera parada són les Torres de Serrans, un dels més bells exemples d'arquitectura militar. Sabries dir en quina època es van construir? Romana, musulmana o cristiana? Més tard visitarem també la Llotja, un altre bell exemple d'arquitectura, en aquest cas civil Semblen iguals o diferents? Per què?

Une los dibujos a su definición, ¡verás qué fácil será identificarlas!

ROSSASA

Es diu així per la seua forma de rosa, i es tracta d'un cristall de colors que dona a l'interior una llum misteriosa.

SAGETERES

També anomenades arqueres o ballesteras, són forats verticals oberts en els murs, torres i merlets per a disparar fletxes.

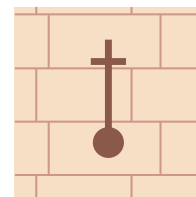
ARC APUNTAT

Fa que l'edifici semble més alt. Les torres mesuren 33 m d'altura però a que et semblen més altes?

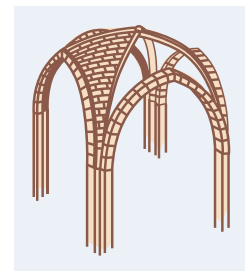
VOLTES DE CREUERIA

Donaven a l'edifici una major sensació d'amplitud.

GÁRGOLA

Es una figura monstruosa que servía como desagüe para que el agua de la lluvia no se acumulara. El agua se introducía por el agujero del cuello y caía por la boca abierta.

A3 Les Torres de Serrans

3. Envolta l'opció que cregues que és la correcta.

“Les Torres de Serrans van ser construïdes pel **Rei Jaume I** o **Pere el Cerimoniós** amb el objectiu de defendre la ciutat dels seus enemics. Encara que comunament se'n anomenen 'Torres' són en realitat **portes** o **un castell**. Reben el nom de 'Torres de Serrans' perquè **les utilitzaven principalment els ciutadans que venien de la Regió muntanyenca** o perquè **les va construir Pere Serrano i en el seu honor reben el seu nom**. Són d'estil **romànic** o **gòtic** com podem observar per la forma de las portes i les finestres. Després les van convertir en una **presó** o un **museu** i en l'actualitat són una de les principals atraccions turístiques de València”.

4. Com hem descobert durant la ruta, les **Torres de Serrans** van ser construïdes en **estil gòtic**, amb unes característiques concretes, les saps assenyalar? Dibuixa-les i escriu el nom que rep al costat. Et posem un exemple.

ARC APUNTAT

A3 Les Torres de Serrans

5. Les torres de Serrans no són les úniques que queden a la ciutat. Al costat de les torres de Quart van formar part de la muralla cristiana de València.

Per què en l'actualitat només queden aquestes dues portes?

Sabies què?

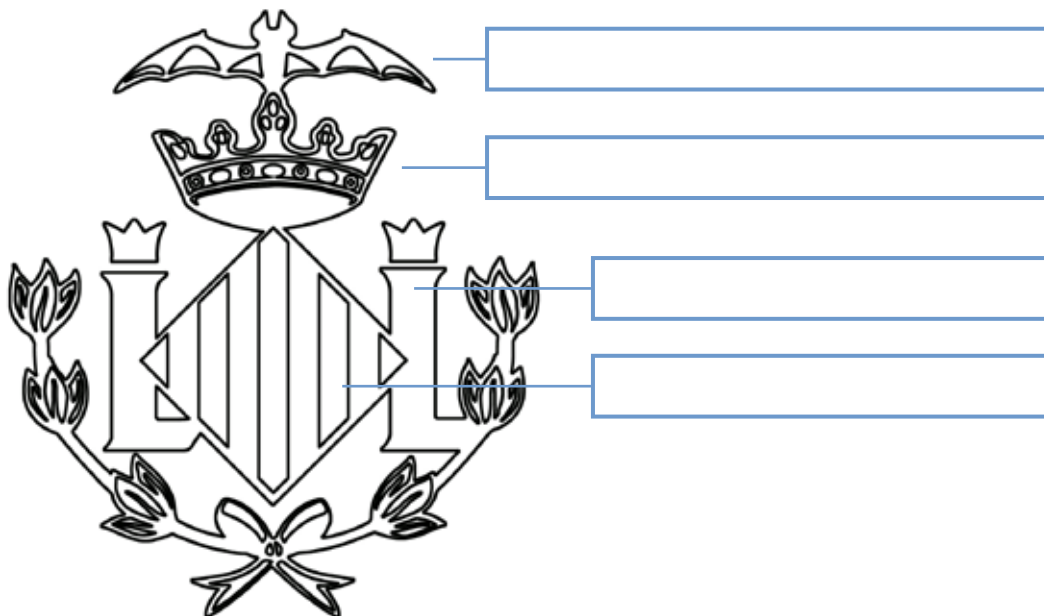
Les Torres de Quart són un metre més altes que les de Serrans. A pesar que les de Quart semblen més antigues, les de Serrans es van construir abans.

A3 Les Torres de Serrans

6. En el segle XVI les Torres de Serrans es van convertir en una presó per a gent noble. Encara que hui dia no conservem res que ens recorde a una presó, sí que existeix una porta reixada amb un escut molt especial: l'escut de la ciutat de València.

Recordes la llegenda de cadascuna de les parts de l'escut? Les repassem.

Per cert, li falta color. De quins colors pintaries l'escut i quin significat tenen aqueixos colors?

A3 Palau dels Català de Valeriola

1. A la porta podem veure l'escut d'armes de la família Escofet. Un escut d'armes no sols és una arma de defensa per a protegir el cos dels atacs de l'enemic, sinó que és també la representació de l'emblema d'una família, una ciutat o un país.

Si ho recordes bé, l'escut es componia d'un lleó errant, tres estrelles, un lleó rampant (amb les urpes alçades), i una torre emmerletada.

Potser la teua família també té un escut d'armes, si no és així, per què no t'inventes el teu propi?
Pots triar:

- **Peces honorables:** banda, creu, pal, etc.
- **Figures naturals:** sol, arc de Sant Martí, estrella, lleó, lleopard, àguila, gos, cavall, etc.
- **Figures artificials:** corona, anell, canelobre, clau, etc.
- **Figures imaginàries:** dracs, sirenes, unicorns, etc

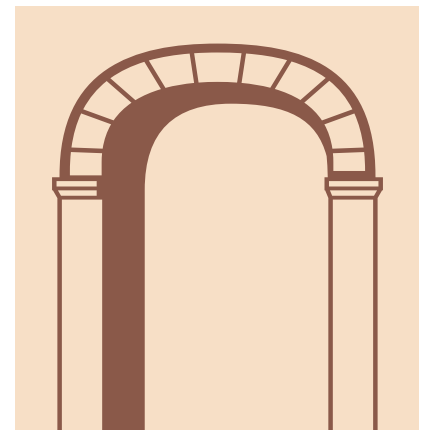

A3 Palau dels Català de Valeriola

2. Els palaus medievals es componien de 4 pisos principalment.
Assenyalala els seus noms:

3. En l'entrada del Palau ens rebia un arc que, malgrat ser d'estil gòtic, no és apuntat.
Recordes el seu nom i per a què servia?

A3 Plaça de la Verge

1. Aquesta font personifica al riu Turia i a les huit séquies de València, representades per xiquetes amb pentinat de valenciana i un cànter d'aigua. El nom que es llig davall de cadascuna de les xiquetes, correspon al nom que reben aqueixes séquies, moltes de les quals hui dia encara estan en ús.

Si ho vas observar bé, podries indicar quins noms són vertaders i quins són falsos?

	V	F		V	F
Séquia de Rascanya			Séquia de Mestalla		
Séquia de Na Rovella			Séquia de Llevant		
Séquia de Serrans			Séquia de Mislata		
Séquia de Favada			Séquia de d'Aïgues Térboles		
Séquia de Quart			Séquia de Campanar		
Séquia de Castelló			Séquia de Tormos		

A3 Plaça de la Verge

2. El Palau de la Generalitat és la seu del govern de València. Aquest edifici té més de cinc-cents anys d'història, i està realitzat en el mateix estil artístic que les Torres de Serrans i el Palau dels Català de Valeriola . En què ho notes?

Sabies què?

Encara que les dues torres semblen iguals, una d'elles va ser construïda en el segle XV i l'altra en el XX.

A3 Plaça de la Verge

3. Als peus del Palau de la Generalitat existeix en l'actualitat un jardí, que va albergar originalment l'antic Ajuntament de València, anomenat Casa de la Ciutat. Hui dia no podem veure res que ens recorde a com era aqueix edifici, però podem imaginar-lo. Sabent que estava realitzat en estil gòtic, Com creus que hauria sigut l'ajuntament original, manat construir per Jaume I i els seus descendents?

Sabies què?

L'actual Ajuntament és molt modern. Només porta en aquesta ubicació des del segle XIX. L'edifici solia ser un col·legi per a xiquetes pobres.

A3 Plaça de la Verge

4. La Catedral de València la va manar construir Jaume I en honor a la Mare de Déu. La primera pedra es va posar en 1262 però fins el segle XVIII no es va acabar l'edifici. Això explica que trobem diferents estils artístics, segons la moda de l'època.

Contesta a les següents preguntes: Quina és la porta més antiga? I la més moderna?

Señala las características que reconozcas de cada una.

Sabies què?

El **Miquelet** solia estar separat de la Catedral, fins que van fer un corredor per a unir-lo. El nom el rep de la campana 'Miguel', una de les més grans d'Espanya.

A3 Plaça de la Verge

5. La porta principal de la Catedral, també dita **Porta dels Ferros** pel reixat que l'envolta, està dedicada als sants valencians. A la nostra ciutat existeixen dos sants patrons que es diuen igual: localitza'ls en la façana i indica qui són i quins atributs especials porten per a diferenciar-se dels altres.

Sabies què?

En aquesta reixa es poden veure les cicatrius que van deixar les bombes durant la Guerra Civil.

A3 Plaça de la Verge

7. A la **Porta dels Apòstols** de la Catedral de València, cada dijous, a les 12.00 del migdia, se celebra el **Tribunal de les Aigües**, una institució de justícia encarregada de solucionar els conflictes que existien entrel us regants de l'horta de València. Os atreviu a interpretar el vostre propi Tribunal de les Aigües?

Reuniu huit cadires i disposeu-les en cercle. A cada cadira li col·locareu un cartell amb el nom de cadascuna de les séquies.

A continuació, trieu a un **síndic** o representant d'aquests canals de reg. Hauran de ser 8 alumnes/as, **llauradors/as** directes de les seues terres, amb fama d'homes/dones honorats/as. Després trieu a un representant de la classe que tinga la funció de **Guàrdia de la Séquia**. Ell/Ella serà l'encarregat/a de cridar als síndics i als denunciats i exposar el problema. Finalment, trieu a un o diversos denunciats, que hauran de defensar-se de les acusacions.

El guàrdia anirà cridant d'un en un als síndics de cada séquia, amb la frase *Denunciants de la séquia de...* Una vegada siguen nomenats, s'asseuran per ordre en la cadira assignada. Després d'asseure's, el guàrdia preguntarà si existeix algun problema, i assenyalarà el torn de paraula amb el peu, dient *calle vosté, parle vosté*, depenent de qui assigne el torn.

Els problemes poden ser molts i molt variats: major despesa d'aigua que el que li pertany a cada séquia, regar dies que no toquen, desviar l'aigua, embrutar els canals, etc.

Discutiu de manera respectuosa i tolerant, recordeu que aquesta institució porta en funcionament més de mil anys i hem de fer una bona faena!

A3 Plaça de la Verge

SÍNDICS

GUÀRDIA
DE LA SÈQUIA

Sabies què?

Els síndics del Tribunal són normalment homes, reconeguts per la seua honradesa. Visten la brusa negra. El guàrdia vist gorra i arpó amb dues pues que serveix per a alçar les comportes de les séquies.

©Tribunal de les aigües.

Es considera al Tribunal de les Aigües el més antic d'Europa. El judici és oral i en valencià.

A3 Llotja dels Mercaders

1. La Llotja de València és un dels més bells exemples de gòtic de tota Europa. Es va construir en el segle XV i el seu principal arquitecte va ser **Pere Compte**, molt famós en València per participar en la construcció d'altres edificis importants. Quins? Pots, a més, observar les similituds amb altres edificis gòtics que has conegut en la ruta? Nomena-les o dibuixa-les si no recordes el nom.

A3 Llotja dels Mercaders

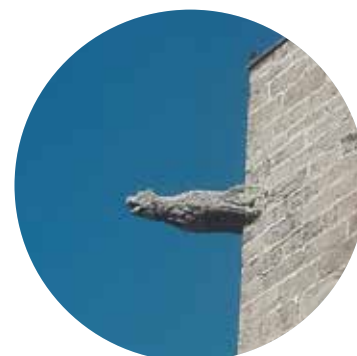
Sabies què?

La Sala de Contractació de la Llotja va tardar a penes 15 anys a construir-se.
En aquesta sala es reunien els mercaders per a comerciar.

A3 Llotja dels Mercaders

3. T'auràs fixat que tots els edificis gòtics de València tenen uns curiosos monstres que vigilen la ciutat des de l'alt. Com es diuen aqueixes figures i per a què serveixen?

Sabies què?

Es diuen gàrgoles pel soroll que fa l'aigua en passar pel tub, anomenat *gurgulio*.

4 Avaluació

De les següents afirmacions, marca el número 5 si estàs molt d'acord, 4 si estàs bastant d'acord, 3 si estàs poc d'acord, 2 si no estàs d'acord i 1 si estàs totalment en desacord.

	1	2	3	4	5
M'ha resultat fàcil seguir les explicacions de l'educador/a.					
El personal educador dominava els temes tractats.					
El personal educador ha resolt els dubtes adequadament.					
El personal educador ens ha motivat i animat a participar.					
El programa m'ha aportat nous coneixements.					
Les sessions han sigut amenes i divertides.					
M'ha agradat l'ús del material de suport: vídeos, il·lustracions, contes...					

5 Bibliografia

BELENGER, ERNEST. *Fernando *Católico i la ciutat de València*. Història, 126, 2012.

BOIX, VICENTE. *Història de la Ciutat i Regne de València*. València: Benito Monfort, 1845-1847.

LÓPEZ, JAVIER. *Torres de Serrans i de Quart: la ciutat emmurallada de València*. *Ajuntament de València, 2015.

MUÑOZ IBÁÑEZ, MANUEL. **La catedral de València: Història, cultura i patrimoni**. Reial Acadèmia de les Arts de Sant Carles, 2018.

NARBONA, RAFAEL. *Memòries de la ciutat: cerimònies, creences i costums en la història de València*. Ajuntament de València, 2003.

NARBONA, RAFAEL. *Ciutat i Regne. Claus del Segle d'Or Valencià*. Ajuntament de València, 2015.

OÑATE OJEDA, JUAN ÀNGEL. *La catedral de València*. PUV, 2012.

RAMÍREZ BLANCO, MANUEL JESÚS. *Llotja de València*. Ajuntament de València, 2006.

VILAPLANA ZURITA, DAVID. *Catedral de València i Basílica de La nostra Senyora dels Desemparats*. Everest, 2010.

VV.AA. *Les Torres de Serrans, història i restauració*. Ajuntament de València, 2003.

VV.AA. *Mercat Central: 100 anys d'història*. Samaruc, 2017.

6

Coneix València passejant

EDUCANT EN TERRITORI

www.educacio-valencia.es

EDUCACIÓ